

Skanderborg Kommune har pligt til at føre tilsyn med vores børnehave.

Skanderborg Kommune har ifølge Dagtilbudsloven pligt til at føre tilsyn med samtlige dagtilbud i kommunen.

I Dagtilbudsloven står, at kommunen skal føre tilsyn med, at det daglige pædagogiske arbejde lever op til de lovmæssige krav. Tilsynet skal både se på indholdet i dagtilbuddene, og på hvordan opgaverne udføres.

Vi er glade for at Skanderborg Kommune den 17. september 2020 gennemførte det lovpligtige tilsyn med Følfod, og derved sikre at vores kvalitet og pædagogisk lever op til de lovgivningsmæssige krav.

I kan læse referatet som giver et indblik i indholdet på tilsynet, samt læse Skanderborg kommunes tilsynsgrundlag.

Hvis I skulle have spørgsmål til tilsynet eller gerne vil vide er i velkommen til at kontakte Danny Ibsen, afdelingsleder i Følfod på mail: di@hestehaveskolen.dk

REFERAT af tilsyn i Naturbørnehaven Følfod

Referat skrives af kontraktholder, så de pædagogiske medarbejdere, leder og pædagogisk konsulent kan koncentrere sig om at indgå i dialogen på mødet.

Institution og dato for tilsyn	17. september 2020
Tilstede ved tilsyn (navn og funktion)	Birgitte Ladefoged: Pædagogisk konsulent, Skanderborg kommune. Danny Ibsen: Afdelingsleder i Følfod Rene Olsen: Medlem af bestyrelsen Line Nielsen Pædagog i Følfod Else Marie Gaardhus Pædagog i Følfod. Vibeke Helms Skoleleder og ref. Præsentation og rammesætning for dagens møde: Birgitte rammesætter formålet med tilsynet og dagens møde:

	<p>Pædagogisk tilsyn med opmærksomhed på om vi overholder dagtilbudsloven.</p> <p>Dertil er der en ambition om at være et udviklende forum for dagtilbuddene i Skanderborg.</p> <p>Referat og handleplan er afslutningen på tilsynet, og begge udarbejdes her i huset.</p> <p>Der udarbejdes ikke en tilsynsrapport/erklæring fra Skanderborg kommune.</p> <p>Der er ikke lovgivning ifht. tidsinterval, men Skanderborg kommune har ambitionen om at følge EVAs anbefaling om at komme på tilsyn hvert andet år.</p> <p>Birgitte har været på besøg i børnehaven 50-60 min, forud for dette møde. Birgitte har lavet iagttagelser på de tre fokusområder, der refereres herunder.</p>
<p>Tematikker, der er ført tilsyn med</p>	<p>Leg og læring, samspil og relationer & Demokratiske læreprocesser og børns medbestemmelse. Er de tre valgte temaer for denne tilsynsdag.</p> <p>Leg og læring er valgt for alle dagtilbud i Skanderborg.</p>
<p>Tema 1, Leg & Læring</p> <p>Refleksionsspørgsmål til samtale om leg og læring (vejledende)</p> <p>Hvad observerede de respektive deltagere i tilsynet?</p> <p>Er der ligheder/forskelle mellem det observerede?</p> <p>Hvilke tanker giver det anledning til?</p> <p>Hvordan og af hvem er læreplanen udarbejdet?</p> <p>Hvordan anvendes læreplanen i hverdagen af hhv. leder og medarbejdere?</p>	<p>Fortællinger fra iagttagelser:</p> <p>Line:</p> <p>Line har kigget på samspil mellem børn og voksne, og mellem de voksne.</p> <p>En voksenstyret aktivitet for alle børnehavens børn: Fødselsdag omkring bålpladsen.</p> <p>Alle børn sidder omkring bålpladsen, delt opmærksomhed. Fælles sang og samling omkring bålet. Lotte er rammesætter og X pakker sin gave op og der deles flødeboller ud der er mange traditioner omkring situationen. Line fortæller om en situation omkring bålet, hvor opmærksomheden både er samlet og delt. Line</p>

<p>Er læreplansarbejdet tænkt ind i det fysiske miljø? Hvordan?</p> <p>Kommer institutionen omkring alle læreplanstemaer?</p> <p>Er der nogle temaer, som er lettere at arbejde med end andre? Hvorfor?</p> <p>Hvad er institutionens læringssyn?</p> <p>Hvordan kommer institutionens læringssyn konkret til udtryk i hverdagen?</p> <p>Hvordan arbejdes der med, at børnene er aktive deltagere i læreprocesserne?</p> <p>Hvordan er sammenhængen mellem leg og læring?</p> <p>Hvordan tænkes leg ind i læreplansarbejdet?</p> <p>Hvordan arbejder I med at følge børnenes initiativer og hvornår er det pædagogisk styrede aktiviteter?</p> <p>Hvordan arbejdes der med læring i rutiner, omsorg og pleje?</p> <ul style="list-style-type: none"> - Hvor er institutionen nu? - Hvad er institutionen blevet klogere på under tilsynet? - Hvilke arbejds punkter bringes med tilbage til personalegruppen? 	<p>beskriver at de voksnes ageren spejles i i børnegruppen. Når der synges, er alle med i fællesskabet. Line bliver opmærksom på de voksnes rolle.</p> <p>Else Marie:</p> <p>En anden fødselsdag. Den voksne rammesætter. Navneopråb. Anerkendende bemærkninger fra en voksen. De voksne sidder med de børn der har brug for det. Tak for is, ritualiseres og der er megen øjenkontakt mellem børnene og mellem børn og voksne. Elsemarie tillægger den kontakt høj kvalitet.</p> <p>Else Marie giver udtryk for at læreplanerne er inkluderet i vores hverdag.</p> <p><i>Herefter en samtale om læreplanernes rolle i hverdagen. Birgitte italesætter at en formaliseret evalueringskultur, kan være med til at understøtte den udvikling vi ønsker i Følfod.</i></p> <p>Danny:</p> <p>Hvordan arbejder vi med lærerplanerne har været et spørgsmål på personalemøde. Det opleves som en del af vores hverdag. Undersøgende på om lærerplanerne kan iagttages i hverdagen.</p> <p>lagttagelse på et netop overstået høsttema:</p> <p>Alle har arbejdet med høst over 14 dage. Samtale om proces ifht. produkt. Aktiviteter sammen med børnene i fokus.</p> <p>Fokus på at justere aktiviteterne efter den børnegruppe man har.</p> <p>lagttagelse på Shelterplads med de ældste børn:</p> <p>At kløve træ med en gruppe børn, for at lave brænde til salg (Danny). Truels høstede i køkkenhaven og Line lavede kryds og bollespil.</p> <p>Aktiviteterne var frivillige, tilgængelige voksne og der var også mulighed for fri leg.</p>
--	--

De voksne er hjælpsomme, følger børnenes initiativ, følger processen. Danny viser fotos fra dagen, der dokumenterer iagttagelsen.

Birgitte: Læreplanerne bør være et aktivt redskab i hverdagen. Der er dokumentationskrav. Det bør ikke i for høj grad være et ledelsesredskab – men gøres levende i hverdagen. Dokumentation kan være mange ting – f.eks fotos.

Birgittes iagttagelse:

Birgitte tager udgangspunkt i skemaet og observerer udfra det.

Morgensamling med cases. 3 voksne og 12 børn.

Samlingen handler om følelser.

Konflikt mellem to børn – konflikten bruges ind i morgensamlingen.

Anemonemorgensang:

Sproglig opmærksomhed: Bogstavet F...

Natur

Motorik og bevægelse.

Fysisk miljø: Der er flagranker, der er malet af børnene. Månedens dyr: Korsedderkopper og billeder i børnehøjde og mange andre eksempler.

Indretning: Der er rige muligheder for at være en del af større fællesskaber og trække sig til mindre fællesskaber. Både ude og inde.

Bevægelse og materialer: Forskellige materialer, mange redskaber til forskellige typer af lege, grov- og finmotorisk.

Børns egen leg: Der ses balance mellem voksenstyret leg og organiserede aktiviteter. De voksne er tæt på børnene og det ses at voksne er optaget af at følge børnenes initiativ og der er samtaler med børnene.

Der er ro og nærvær omkring børnene. De voksne er opsøgende.

Birgittes iagttagelser genkendes af personalet.

Opmærksomhed på de stille børn og de børn der er meget veltilpassede – de skal også have voksenkontakt. Nogle børn tager opmærksomhed, og andre skal have den.

Birgitte spørger ind til læreplanerne:

Hvordan har I arbejdet med at skrive de styrede lærerplaner?

- Der har været pædagogiske drøftelser
- Afdelingslederen har skrevet det ned
- Efterfølgende har man diskuteret det på pædagogiske møder.
- Det er gennemgået i bestyrelsen og i ledelesteamet.

Nogle i personalet har efterspurgt en større inddragelse. Det har særligt været de nyere, der ikke har haft mulighed for at følge den lange fortælling i Følfod.

Birgitte spørger ind til de styrkede læreplaners rolle i hverdagen:

Elses Marie giver udtryk for at både læreplanerne og de udvidede pædagogiske læreplaner er ud- og indarbejdet over en lang årrække.

Line fortæller, at alle kan stå inde for det der er skrevet.

Vi taler om hvordan vi kan bruge den i hverdagen.
=> Den reflekterede praktiker.

På stuemøder og til fælles personalemøder sættes mål og efterbehandles de aktiviteter vi sætter i gang.

Fysisk miljø og læreplaner:

En længere samtale om det fysiske miljø som understøttelse af læreplanerne.

Birgitte: Er I opmærksomme på børnenes finmotorik – eller er der for stor fokus på grovmotorik? Fordi I er en naturbørnehave.

Danny: Som ny i huset, kan han se de nye læreplanstemaer i spil i børnehaven. Det man kunne undersøge nærmere er, kultur i børnehøjde. Kan det f.eks være en teaterforestilling eller andet.

Evaluering og målsætning kan være frisættende, fordi vi ikke skal være forpligtede på plejer, men netop tage udgangspunkt i den børnegruppe vi har og de ressourcer vi har i personalegruppen.

Vi har tidligere dokumenteret mere ifht tavler og til forældrene. Nu har vi mere fokus på at bruge kræfterne direkte på børnene. Det område kan udvikles, og vi kan have fokus på at det er dokumentation vi laver sammen med børnene. F.eks en tavle hvor børnene tegner dagens program/aktiviteter.

Dokumentation skal være meningsfuld og ikke løsrevet.

Rene: Som forælder er den dokumentation børnene har været inddraget i rigtig meningsfuld.

Læringssyn i Følfod spørger Birgitte til:

Børn lærer hele tiden og lærer af alt. De er hele tiden på vej til mere læring. Vi skal ikke være skole.

Leg og liv – det handler om at være et menneske og blive til sig selv.

At vi voksne viser og anviser og understøtter den konstante forandring, der er et vilkår for alle børn.

Sandkassen er et godt eksempel på et sted, det er let at invitere sig selv ind i en leg. De er et sted de voksne bruger til at hjælpe med at knytte kontakter.

	<p><i>At være opmærksom på at guide ind i legen og frem til næste trin. At tage udgangspunkt i barnets eller gruppens situation og finde næste skridt.</i></p> <p>Konflikter er fyldt med læringspotentiale. Det skal ikke nødvendigvis undgås.</p> <p>Læring i rutiner, omsorg og pleje:</p> <p>Ja, det ser vi f.eks: selvhjulpenhed omkring toilet, garderobe, hælde mælk op, omkring madkasser, morgenmad/smøre selv, frugtpose, hilser på den der kommer og hilse godmorgen.</p> <p>Morgensamling er også rammesat med rutiner.</p> <p>Maddage</p> <p><i>Vi kan somme tider gå fra rutinerne, hvis det tjener et andet formål. Det kan f.eks være at børnene ikke er med til at dække bord til madpakker. Det er fint med fleksibilitet.</i></p>
<p>Tema 2</p> <p>Demokratiske læreprocesser og børns medbestemmelse</p> <ul style="list-style-type: none"> - Hvor er institutionen nu? - Hvad er institutionen blevet klogere på under tilsynet? - Hvilke arbejds punkter bringes med tilbage til personalegruppen? 	<p>Emnet handler om krav og forventninger.</p> <p>Birgittes iagttagelser:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vigtige beskeder til morgensamling. Flere har beskeder, det er lidt svært at høre efter • Aktiviteten passer til børnenes udviklingsniveau. Der er voksne nok til at møde alle børnene. • Pædagoger inddrager de børn, der ikke selv kommer på banen. • Børnene virker opmærksomme og deltagende. • Lyst og motivation til at deltage i aktiviteten • Bidrage: Birgitte ser voksenstyrede aktiviteter, som børnene deltager relevant i. Det er rammesat. <p>Børneinterviews:</p> <p>Line:</p>

	<p>Lidt nedslag i interviewet</p> <p>Når noget er svært i børnehaven: "Så finder vi en voksen, vi leder hvis vi ikke kan finde en voksen."</p> <p>Line fortæller om situationen og om at afholde børneinterview. Line har en del erfaringer med børneinterview, og ved at mange svar er fantasisvar: Vi vil gerne have et badeland, en pool mv. Man kan glimtvis finde gode svar.</p> <p>Danny:</p> <p>Danny har optaget en samtale med en gruppe piger. Det er 9 min langt. Vi hører to sekvenser. Hvad må man bestemme i børnehaven:</p> <p>Børnene fortæller at det er rutinerne og gentagelserne.</p> <p><i>Kan børnene inddrages i indholdet i morgensamlingen?</i></p> <p><i>Pausestruktur spørges der til.</i></p> <p><i>Vi vil f.eks inddrage børnene i at beslutte hvad pengene fra høstbøden skal gå til.</i></p>
<p>Tema 3</p> <p>- Samspil og relationer</p>	<p>Konkrete eksempler:</p> <p>Line:</p> <p>Morgensamling i tirsdags. Line stod for morgensamling alene.</p> <p>Alle Anemonebørn kom med ind i en shelter – dette for at have samling på dem, fordi jeg lige var alene.</p> <p>Bogstavet F, fra Lydbyen (et materiale til sproglig opmærksomhed)</p> <p>Dagens ord var ordet <i>forladt</i>.</p> <p>Stemningen var intens og nærværende. Line gav noget af sig selv og der var stor lydhørhed og levende vekselvirkning.</p>

Når man giver noget ægte, kan man også få noget ægte tilbage.

Line havde opfattelsen af at relationer blev opbygget. Hun var opmærksom på at det var en kort intens episode.

Else Marie:

Små hændelser der blev iagttaget på legepladsen:

Et barn kommer hen og klager over at en anden løber efter ham. Den voksne lytter og vejleder barnet.

I sandkassen sidder nogle piger. En begynder at kaste sand. Den anden pige løber væk. En voksen sætter ord på det der sker, og går hen til barnet og taler med hende der kaster sand. Der irttesættes ikke på afstand, men barnet vejledes i tæt samtale.

En dreng bliver irttesat på en måde, så der er en forklaring i det. Stop det er en voksenvandhane.

Ved to børn der hvisker, spejles det tredje barns reaktion på hviskeriet, han bliver utryg, og de to børn taler i stedet for at hviske.

En dreng har ofte har personalets opmærksomhed. Drengen gør ting, uden vi på forhånd har set det var vanskeligt. "Ud af det blå". En dag truer han med at kaste med sand. En voksen tager initiativ til pizzaleg, flere børn inddrages. Da det bliver svært, hjælper den voksne legen videre til en ny leg. Obs på, at vi voksne forbliver rolige og vi anerkender det vi ønsker, og give mulighed for at lykkes.

Danny:

Ikke konkrete børneiagttagelser, men refleksioner.

Vi har ikke brugt skemaerne aktivt i vores arbejde og vores forberedelse til i dag. En snak om det. Det har ikke givet mening for os at anvende skemaet.

Danny oplever en meget målrettet anerkendende tilgang til børnene.

At følge børnenes initiativ

Nærvær – samspil og relationer er meget tydeligt for Danny som ny leder.

Mange forældresnakke, hvor forældre anerkender Følfods kultur og hverdag.

Begejstret personale.

Danny ser at personalet udfordrer børnene – børnene skal møde ægte udfordringer og få en vis robusthed.

Personalets mangfoldighed understøtter det arbejde.

Kollegial sparring: Man bruger hinanden i dagligdagen, på stuemøder, på personalemøder, en til en med daglig leder og til pædagogisk weekend.

Birgitte:

Personalets kontakt. Morgensamling. Kontakt til flere børn. Den styrende voksen inkluderer også de børn, der ikke selv markerer.

Børnene opleves opmærksomme. Den voksne hjælper børnene på vej i refleksionsspørgsmål.

De voksne viser glæde, humor, og kontakt.

Hjælper børnene til at identificere følelser. Spejle, mediere og hjælpe tilbage fra en skamfuld følelse (fordi hun har sparket)

Kontakt – både til de børn der selv henvender sig og til de der ikke er opsøgende

Atmosfæren er afslappet og behagelig

Der er kontakt til alle børn.

	<p>Begge samlinger er rammesatte og børnene kan svare og agere indenfor en ramme. Der er ikke frit slag.</p> <p>De voksne viser sympati og empati i en vanskelig leg.</p> <p>Glæde og begejstring: Børn og voksne viser stor begejstring. Det passer til situationen.</p> <p>Der er varme og venlighed – det er situationsbestemt.</p> <p>Birgitte spørger:</p> <p>Er det alle børn i møder med glæde og begejstring?</p> <p>Else Marie svarer ja, det er det. Det er en stor værdi for os i børnehaven. Vi arbejder målrettet på at "varme" børn ind.</p> <p>At give pladsen til dem der ikke tager den selv.</p> <p>At bevare roen, når det er svært.</p> <p><i>Måske kan vi dele mere viden om hvilke fokusbørn vi har, så vi kan hjælpe hinanden med løfte alle børn. At vi i endnu højere grad, aftaler hvem vi giver ekstra opmærksomhed.</i></p> <p>At dele opgaven, så en enkelt kollega ikke slides op. Et voksenskift kan hjælpe et barn på vej.</p> <p>Else Marie fortæller at Marte Meo forløb har inspireret til udvikling af vores pædagogik og f.eks også vores pædagogik i garderoberne.</p> <p><i>Obs på vores egen andel i de situationer der ikke lykkes. Kan vi arbejde mere med det? Ja det kan vi naturligvis.</i></p>
Særlige overvejelser omkring ledelse	

Opfølgingsdato	
Ansvarlig for opfølgning	<p>Danny er ansvarlig for den faglige og pædagogiske udvikling af børnehavens arbejde og opfølgning på tilsynet.</p> <p>Danny giver tilbagemelding til personalegruppen i Følfod.</p> <p>Danny bruger ledelsesteamet til sparring i denne proces.</p> <p>Bestyrelsen orienteres og vi kan tage drøftelser op.</p>
Særlige opmærksomhedspunkter ved opfølgning	<p>Line og Else Marie synes det har været spændende, og kunne godt have tænkt sig at være bedre klædt på til tilsynet. Ser frem til næste gang, hvor vi kender til rammerne og forventningerne.</p> <p>Birgitte foreslår et tættere arbejde med læreplanerne og mere systematisk evaluering.</p> <p>Vi kunne undersøge dokumentation – og finde vores egne relevante måder at dokumentere vores arbejde i børnehaven.</p> <p>Danny og børnehavens personale vælger fokus og arbejdsmetode.</p>
<p>Ved opfølgning:</p> <p>Er der områder hvor institutionen har brug for hjælp til at udvikle praksis?</p>	<p>Hjælpe-spørgsmål til udarbejdelse af handleplaner:</p> <p>Hvad er målet med udviklingspunktet?</p> <p>Hvilke tiltag og handlinger vil I som ledelse igangsætte på baggrund af udviklingspunktet?</p> <p>Hvad er personalets opgave i den henseende?</p> <p>Er der andre mulige aktører der kan bidrage til at nå målene og hvordan</p>

	Hvordan vil I følge op og evaluere?
--	-------------------------------------

Herfra:

Referatet: sendes til alle mødedeltagere

Handleplan udarbejdes på baggrund af nærværende referat.

Handleplan sendes til Birgitte indenfor 6 uger.

Handleplanen for Naturbørnehaven Følfoed:

- *Der arbejdes videre med hvordan vi kan se at den styrkede læreplan kommer til udtryk i vores daglige pædagogiske arbejde.*
- *Et fokus på hvad kvalitet er for Naturbørnehaven Følfoed, og hvorledes vi sikrer denne kvalitet i vores pædagogiske arbejde.*
- *Et øget fokus på hvorledes vi kan inddrage børnene i dokumentationen af vores pædagogiske arbejde.*